

Jövőre hatmillió sertést vár a húsipar

Jövőre minden eddiginél nagyobb felvásárlásra, illetve feldolgozásra számítanak az állatforgalmi és húsipari vállalatok; hozzávetőleg hatmillió sertés „fogadására” készülnek fel. Mindez beruházásokat és nagyarányú technológiai fejlesztést kíván. Erről tájékoztattak az Állatforgalmi és Húsipari Trösztnél.

Az országban négy húsipari nagyberuházás van kivétel nélkül: ezek évente egyenként több százezer sertést dolgozhatnak fel. 1975-re készül el a miskolci és a

szegedi kombinát, az ezt követő években adják majd át a gyulai és a szekszárdi üzemeket. Ezek még nem vehetik ki részüket a jövő évi állatkinálat feldolgozásából, ellenben jövőre több gyorsberuházást valósítanak meg. Nagyrészt hazai gépekkel korszerűsítik a húsipari melléktermékek feldolgozását. Egyebek között a folyamatos zsirgyártási technológiát alkalmazzák majd az üzemek egy részében. Szovjet berendezésekkel húliszt gyártására készülnek fel. (MTI)

Ki fizet bérleti díjat a gázkészülékekért?

Köztudott, hogy a DÉGÁZ folyamatosan áttér a városi gáz szolgáltatásáról a földgázra. Ez természetesen a lakosság nagy részét érinti, hiszen a lakásokban ki kell cserélni a régi készülékeket a földgáz használatára alkalmas berendezésekre. Ezzel kapcsolatban merült fel a kérdés: mi történik a régi készülékekkel, és mikor kell bérleti díjat fizetni a csere után?

A DÉGÁZ igazgatójától, dr. Varga Jánostól a következő felvilágosítást kaptuk: ha magántulajdonban lévő berendezést szerel le a DÉGÁZ, erre a vállalat nem tart igényt, otthagyja a lakásban. A helyére beállított új berendezésért azonban bérleti díjat kér. Ezt az összeget viszont nem kell fizetniük azoknak a családoknak, akik eddig az IKV tulajdonában lévő készülékeket használták.

A jelenlegi gyakorlat — a magánkézen lévő berendezések cseréjénél — a jövőben valószínűleg változni fog. A Csongrád megyei főügyészség hamarosan dönt arról, hogy a használhatatlanná vált készülék ezután is a tulajdonosnál marad-e, aki bérleti díjat fizet az új berendezésért, vagy a DÉGÁZ a korábbi cserélt ki az új készülékre, s így a gázfogyasztó mentesül a pénzkiadástól. Ennek csak az lenne a hátránya, hogy mint magántulajdonban lévő berendezést a DÉGÁZ nem köteles megjavítani, ha meghibásodik.

Szerkesztőségünkbe érkezett levelek tanúsága szerint előfordult, hogy néhány lakó fizetett a DÉGÁZ-nak havi 10 forintot, miután az ingatlankezelő vállalat készülékét kicserélték földgáztüzelésűre.

re. Ez az eljárás valami tévedésen alapulhatott. Ezért hasonló esetben a lakók jelentkezzenek panaszukkal a DÉGÁZ-nál, a félreértést bizonyára sikerül tisztázniuk.

Ch. Á.

Képernyő

Egy tetszhalott föltámasztása

Liebmann Béla felvétele

Akit elvettek: Várhegyi Teréz

A mélytengeri búvárok elszántságával, kitarásával nyomoz és nyomoztat Gyárfás Miklós a könyvekben eltemetett magyar dráma után. Egyszer összeszámolta, csak a múlt században több ezer színpadi mű született, melyekről ma szinte semmit se tudunk, vagy alig valamit. Főiskolai felnőttoktatási tantervvel már évek óta kutatók a hazai színműirodalom temetőjének tetszhalottait: a

nyomozások, dramaturgiai utómunkálatok egyik eredményét pentek este a televízió nyilvánossága előtt dokumentálták.

A fiatalon elhunyt Csató Pál majd másfél évszázada színpadi sikert aratott vigjátékából (*Fiatal házasként avagy Meghazasodtam*) Juhász Ferenc István készített tévéjátékot — s a bevezető természetesen Gyárfás Miklós mondta. Túl azon, hogy drámaíró megmentésének ügye támogatást, megbecsülést érdemel, a televízió nagyon jól teszi, ha segítségül siet. Egyszerűen azért, mert sajátos eszközeivel, lehetőségeivel pillanatnyilag a legalkalmasabb fórumot igéri; az élő színház — tapasztalataink szerint — nem mer ennyit kockáztatni. A *Meghazasodtam* szellemes, francia stílusú bohózat, figurái életszerűek, frissek, találóak, általános emberi tulajdonságokat karikíroznak. Elég utalni csupán a házasságtól mozgási szabadságát feltöltő fiatalúr (*Márton András*) pompás portréjára, a fineszes övezetre (*Lordán Lenke*), az önmagát mindig feltaláló, fortélyosan alkalmazkodó lányára (*Várhegyi Teréz*) vagy arra a szituációra, amikor a nagyhangú aranyfajak távoznak leforrázva, hiszen párbajhőst jöttek köszönteni, és szoknya-höst találta. A kissé macskósan indult, ám később fölgyorsult, pergő előadás *Nemere László* rendezte.

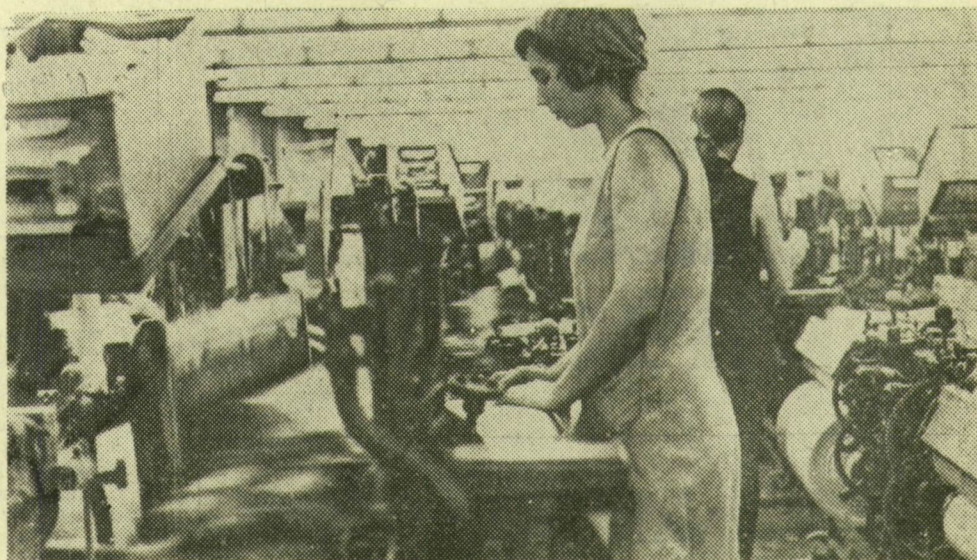
N. I.

December 4-9:

Engedményes játékvásár

A Triál kereskedelmi vállalat az iparcikk kiskereskedelemmel, valamint az állami és a szövetkezeti áruházakkal egyetértésben — egyhetes engedményes „télapó-játékvásárt” rendez. December 4-9. között a kijelölt üzletek — ötféle tőkes piacról behozott játékok, a rodli és a szánkó kivételével — minden forgalomban levő játékot 10 százalékos engedménnyel árúsítanak.

A megállapodás szerint a fővárosban kilenc játékboltban, három Szivárvány-áruházban és valamennyi játékot tartó Centrum-áruházban érvényes az egyhetes árengedmény. Vidéken mintegy 60 iparcikkbolt és öt áruház kínálja egy hétig tíz százalékkal olcsóbban a játékokat. A Triál gondoskodott arról, hogy az akció idejére megfelelő készletekkel rendelkezzenek a kijelölt üzletek, a Csongrád megyei Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat, a Delta saját kockázati alappól még meg is töltötte a nyakkereskedelmi engedményt azzal, hogy valamennyi üzletében megadja a tízszázalékos árkedvezményt.

Átlagbér vagy bértömeg?

„Kísérletképpen néhány ipari és építőipari vállalatnál be kell vezetni az átlagbér-szabályozás helyett a létszám-megtakarításra jobban ösztönző bértömeg-szabályozás rendszerét.” (Az MSZMP KB 1972. novemberi határozatából.)

Nem mai keletű a címben jelzett téma: vezessük be az átlagbérek helyett a sokkal előnyösebb bértömeget. Az elméleti közgazdászok serege esküdözik, hogy ezzel megoldhatnánk a munkaerőhiányt, sőt a hatékonyság is jelentősen javulna. Ez az egyedüli gyógyír, — s ezt már nem csupán az elmélet szakemberei állítják, hanem a gyakorlat képviselői is. Nézzük meg a való életet, így igaz-e?

Ipacs Mária szövőnő mindössze tizenkilenc éves. Békés megyéből került a szegedi textilművekbe tanulónak. Két esztendője szakmunkás, húsz szövőgépet kezel az üzemben. A vállalat szállodájában lakik, ahol havonta 140 forintot fizet az összkomfortos otthonért. Megkérdeztem tőle, hogy a szakmai ranglistán hova sorolja önmagát. Elfogulatlan kislány. „Közepes vagyok, aki inkább a jobban dolgozók csoportja felé orientálódik.”

JAVULT A FIZETÉS

Vajon mit tud egy fiatal szövőnő a bértömeg-szabályozás rendszeréről? A tétel közgazdasági vonatkozásában nem sokat, de ez megfogható. A munkások sokkal gyakorlatisabbak. A kislány így értke:

— Sokkal jobb most, mint régebben, mert több a fizetésünk. Jelenleg a bányász batiszt anyagot szőjük, amiért havonta 2500 forintot keresünk. Amíg nem vezették be a bértömeg-gazdálkodást, addig én havonta 1700—1800 forintot kerestem.

Irigylésre méltó ez a kislány, hiszen több mint kétezer forint marad a kezében minden hónap elején. „Haza is adok belőle, s takarékoskodunk, van már 10 ezer forintom.” Bár megjegyzi, hogy sok minden drága, sőt még a tejet is igen szereti, amelynek az áremelkedése nála nem kompenzálódik havi ötven forinttal. Az igaz, hogy nem dohányzik és nem fogyaszt szeszes italt, s autója sincs.

A textilművek igazgatója, Juhász Géza statisztikai táblázatot terít elém. A tavalyi és az idei októberi kereseteket olvashatjuk le a kimutatásról. A szövődében 1971. októberében 2058 forintot, az idei októberben pedig 2298 forintot kerestek a dolgozók. A fizetésekben is volt alsó és felső határ, amely így alakult: tavaly a minimum 1687, a maximum 2754 forint volt, ebben az évben pedig a minimum 1908, a maximum pedig 2900 forint volt. Nem szorult magyarázatra a változás.

START ELŐTT

rét a Pamutnyomóipari Vállalat két gyárában, a szegedi

textilművekben és a kelenföldi textilművekben vezették be 1972. január elsején, kísérletképpen. Azért vállaltak erre, mert az előző esztendőben vérszesen viszszaesett a termelés mennyisége, a dolgozók pedig megnézték a szövődékből. Erdemes ezekre a tényekre is néhány adatot idézni. 1967-ben a szegedi textilművekben a dolgozók száma megfelelt a 100 százaléknak és a termelés mennyisége is 100 százalékos volt. Egy évvel ezután a munkáslétszám 1,3 százalékkal növekedett, de a termelés mennyisége 3,7 százalékkal visszaesett. Hatvan kilencben még nőtt a munkáslétszám, de a termelés egyre inkább romlott, már csak 91,8 százaléka volt a két évvel korábbinak. Tavalyelőtt a munkáslétszám is csökkent 3 százalékkal, de a termelés már 87 százaléka volt a hatvanhetes évének. Tavaly teljes mélypontra zuhant a textilművek tevékenysége: a létszám 5,5 százalékkal csökkent, a termelés viszont már csak 81,8 százaléka volt a négy évvel azelőttinek.

A munkások egy része elhagyta a gyárat, más része pedig a gyáron belül „lavírozott”, otthagyta a hárommunkásos beosztást, s kedvezőbb munkaalkalmat keresett. Mi lett a következmény? A drága szövőgépek 25 százaléka, összesen 450 darab masina némán állt a csarnokban. A dolog másik oldala: szaporodott a kiegészítő állományban levő emberek száma. A gyár vezetői már látták, hogy ebből a szakuticából csak úgy tudnak kikeveredni, ha az előmunka hatékonyságát megjavítják. De hogyan? Legcélszerűbbnek valójában a bértömeg-szabályozás bevezetése látszott, amely gyorsan megváltoztathatja a negatív gazdálkodást.

VISSZA A GÉPEKHEZ

A gyár vezetősége részletes haditervet dolgozott ki. Az elsődleges cél az volt, hogy az álló szövőgépek mielőbb termeljenek, a termelés mennyisége ne zuhanjon tovább. Bevezették az úgynevezett „szövőcsaládokat”, vagyis 100 darab szövőgéphez szerveztek egy csoportot, akik a gépeket is kezelték és a kihasználást is elvégezték. Ezzel az intézkedéssel megfogták annak az ollónak a szálát, amely tágra nyílt a létszám és a termelés mennyiségének arányaiban.

Fátyol Jánosné ugyancsak fiatal szövőnő, szakmai pályafutása pontosan megfigyeztelhető, csak az a különbség, hogy Fátyolné „szövőcsaládban” dolgozik. „Sokat kell járkálni, mivel mi a táratat is töltjük, mindenkinek körülbelül 12 gépet kell kezelnie, s a nyolc fős társaság egyformán keres, egymásra van utalva, tehát ha valaki gyengébben dolgozik, azt ki kell segíteni a többieknek.” Mi

ennek a szervezésnek a haszna? — kérdeztem.

— A keresetek szépen javultak, én például 400—500 forinttal többet keresek, mint tavaly, amíg nem vezették be a bértömeget.

A gyár igazgatója így fogalmaz:

— A tavalyi 450 álló szövőgép közül az idén „megmozdult” 400, előfordul néha, hogy 50—80 darab gép még áll, de ezt már ki lehet bírni.

— Hogyan sikerült?

— Struktúrát változtatunk. A termelésben két kategóriát csoportosítottunk, I-es és II-es minőségben. Nem csináltunk normarendezést hanem azt mondtuk, hogy minden feldolgozó munkabér 65 százaléka az I-es kategóriának jut, ahol pedig csökken a létszám, ott a megmaradó 35 százalékot feloszthatják, persze a megfelelő differenciával. Az általános bérfejlesztésnél is azt a megoldást választottuk, hogy a II-es kategória csak 1,5 százalékos javítást kap, az I-es pedig kiemelten részesedik. A három munkásban dolgozóknak speciális éjszakai pótlékot szabunk meg 800—1200 forint havi tételben.

Egyetlen adat: gyorsan visszaarámolt a gépekhez közel 100 ember, s ami a legszebb eredmény; az a száz ember nem is hiányzott a II-es kategória státuszából! A dolgozók maguk intézkedtek! Rácz Sándor huszonegy éve dolgozik a textilművekben, a verőgépeknél tisztító. Hogyan volt régebben? — érdeklődtem.

— Tavaly hat verőgép és egy csoportvezető dolgozott együtt. Azt mondtuk, hogy ötven is elegendőek vagyunk. A „leadott” dolgozó bérét 100 százalékosan köztőlünk osztottuk fel, nekem körülbelül 200 forinttal javult a keresetem ezzel.

— S a munka tempója? — Kidolgozzuk a nyolc órát. Elbírnuk a tempót.

TAPASZTALATOK

Hajlamosak vagyunk a túlzásokra. Mindent megold a bértömeg? Lássuk: a textilművekben elindultak az álló szövőgépek, a vállalat dolgozóinak átlagbére 6,5 százalékkal, a szövőnők bére pedig körülbelül 15 százalékkal javult ebben az esztendőben. Szépen emelkedett a termelés mennyisége és a termelési hatékonyság 8,5 százalékkal magasabb a tavalyinál. Csak el ne felejtjük, hogy ez a javulási tempó, nem lehet folyamatos. Ez csak kiemelte a textilműveket a mélypontról, tehát csakis e sajátos adottságoknál ért el ilyen hirtelen jónak mondható eredményt.

A bértömeg nem mindenható orvosság, amely a gyenge gazdálkodáson is segít. A bértömeg-gazdálkodás sokkal szigorúbb munka- és vezetési fegyelmet követel, mint a bérszínvonal. az átlagbér metodikája. Egy azonban biztos, a bértömeg jobban elősegíti a munka szerinti elosztás elvének valóra váltását.

Gazdag István

BUDAPEST

1973-BAN UNNEPLI EGYESÍTÉSÉNEK 100. ÉVES ÉVFORDULÓJÁT.

Pártunk és kormányunk útmutatása alapján mind a fővárosban, mind vidéken folynak az előkészületek a 100 éves Budapest méltó köszöntésére. Vállalatunk Budapestre irányuló utazási akciót kezdeményez, amely igen fontos kultúrpolitikai feladat. Az alábbiakban javasolt fővárosi programjaink nemcsak a 100 év fejlődését, hanem a felszabadulás óta megtett utat is jelzik, egy modern világ város urbanizációs fejlődésével.

- 2 NAPOS TÚRA (teljes ellátással és komplett programmal) RÉSZVÉTELI DÍJ: 320,— Ft.
- 3 NAPOS TÚRA (teljes ellátással és komplett programmal) RÉSZVÉTELI DÍJ: 482,— Ft.

Mindkét úti program a megrendelő fél által megjelölt időpontban kerül lebonyolításra. Az utazáshoz 32 vagy 42 fő együttes jelentkezése szükséges. A megrendelő külön kívánságára más budapesti programot is összeállítunk.

Jelentkezés és részletes felvilágosítás:

- IBUSZ SZEGED, Klauzál tér. 2.
- IBUSZ HÓDMÉZŐVÁSÁRHÉLY, Lenin út 5—7.
- IBUSZ SZENTES, Kossuth tér 4.
- IBUSZ MAKÓ, Lenin tér 8.

xDK 1687